

Handläggare
Christina Koistinen
Telefon: 0850812196

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
27 augusti 2020

Remiss av Högre växel i minoritetspolitiken

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2020/974

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Sverige har haft en minoritetspolitik i tjugoo års tid. De nationella minoriteterna är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samerna är även ett urfolk. De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Sedan år 2010 har Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget haft nationellt ansvar för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken. Denna utredning om uppföljning av minoritetspolitiken har haft i uppdrag att analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska organiseras.

Utredningen konstaterar att för att åstadkomma en ändamålsenlig och effektiv styrning av minoritetspolitiken, krävs det tydligare myndighetsstyrning från regeringen och sektorsövergripande samordning mellan myndigheter. Uppdraget, som central uppföljande och samordnande myndighet när det gäller de nationella minoriteterna, föreslås flyttas från Länsstyrelsen i Stockholms län till Institutet för språk och folkminnen, Isof.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslag och åtgärder som syftar till att främja och tydliggöra arbetet med de nationella minoriteterna. Det är positivt med en och samma myndighet som ska vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av minoritetspolitiken.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Högre växel i minoritetspolitiken” till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 1 september 2020.

Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden samt till Skarpnäcks och Spånga-Tenstas stadsdelsnämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 17 augusti och i rådet för funktionshindersfrågor den 18 augusti 2020.

Ärendet

Utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken har haft i uppdrag att analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska organiseras. Syftet med uppdraget har varit att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik. Utredningen har överlämnat ett slutbetänkande ”Högre växel i minoritetspolitiken - Stärkt samordning och uppföljning”.

Huvuddragen i utredningen

I tjugofem års tid har Sverige haft en minoritetspolitik. De nationella minoriteterna är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samerna är även ett urfolk. De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Sedan januari 2010 har Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget haft nationellt ansvar för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken. Utredningen har kunnat konstatera att arbetet med samordningen och uppföljningen av minoritetspolitiken har inneburit en rad utmaningar. I utredningen sägs bland annat att uppföljningsmyndigheternas uppdrag är otydligt. Detta har fått betydelse för hur myndigheterna tolkat sitt uppdrag och prioriterat arbetet. Uppföljningsmyndigheternas mandat i förhållande till andra myndigheter beskrivs som svagt och arbetet har tenderat att bli kortsiktigt. Otydligheten gör det svårt för kommuner, regioner och statliga myndigheter att veta vad de kan förvänta sig av uppföljningsmyndigheterna.

Minoritetspolitikens fyra delmål

Minoritetspolitikens nuvarande tre delområden ska ersättas med fyra delmål. Delmålen ska användas i styrning och uppföljning av minoritetspolitiken på nationell nivå. Målen kan även ge vägledning för kommuner och regioner och de anger de slutliga effekter eller

samhällsförändringar som det allmännas minoritetspolitiska insatser ytterst ska bidra till att förverkliga.

1. Frihet från diskriminering och annan negativ särbehandling: personer som tillhör en nationell minoritet ska i alla sammanhang kunna ge uttryck för sin kulturella identitet utan rädsla för att utsättas för diskriminering, hatbrott och andra former av negativ särbehandling.
2. Inflytande och delaktighet: de nationella minoriteterna ska ha förutsättningar och möjligheter att påverka det allmännas beslut i frågor som berör dem och att vara delaktiga på lika villkor som majoriteten i samhällslivet. Barn och unga som tillhör de nationella minoriteterna ska ha sådana möjligheter anpassade till sina förutsättningar.
3. Kulturell identitet: personer som tillhör de nationella minoriteterna ska ha möjlighet att tillägna sig, använda och utveckla sitt minoritetsspråk, bevara, utveckla och ha tillgång till sitt kulturarv samt i övrigt tillägna sig och utveckla sin kulturella identitet.
4. Levande minoritetsspråk: de nationella minoritetsspråken ska bevaras och utvecklas som levande språk i Sverige.

Utredningens förslag

Uppdraget, som central uppföljande och samordnande myndighet när det gäller de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib, ska flyttas från Länsstyrelsen i Stockholms län till myndigheten Institutet för språk och folkminnen, Isof.

Utredningen menar att samordnings- och uppföljningsuppdraget för samtliga minoriteter och minoritetsspråk behöver förtydligas och mer resurser behöver tillskjutas. För att åstadkomma en ändamålsenlig och effektiv styrning av minoritetspolitiken, krävs tydligare myndighetsstyrning från regeringen och sektorsövergripande samordning mellan myndigheter.

Genom att samla frågor som rör revitalisering och främjande av minoritetsarbetet hos samma statliga myndighet finns goda förutsättningar att nyttja samlad sakkunskap och gjorda lärdomar samt bidra till att sprida dessa till kommuner och regioner som en del av främjandet och informations- och kunskapshöjande insatser.

Sametingets roll inom samordnings- och uppföljningsuppdraget ska renodlas till att bevaka frågor som rör samiska rättigheter och samiska språkets utveckling inom minoritetspolitiken. Sametinget ska ges större frihet att arbeta med det minoritetspolitiska uppdraget avseende samiska rättigheter och samiska språket genom att ges möjlighet att självständigt rapportera om politiken och ge rekommendationer till regeringen.

Myndigheterna ska utifrån ett rättighetsperspektiv vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av minoritetspolitiken. De ska även bidra till en strategisk, systematisk och långsiktig styrning av politiken och en integrering av de nationella minoriteternas rättigheter inom berörda sektorer.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslag och åtgärder som syftar till att främja och tydliggöra arbetet med de nationella minoriteterna. Tydligheten med vad kommunerna kan förvänta sig av uppföljningsmyndigheten kan förbättras. Stödet behöver vara långsiktigt och ges med hög kvalitet och på ett effektivt sätt.

Förvaltningen delar därför utredningens slutsats att flytta samordnings- och uppföljningsuppdraget från länsstyrelsen till myndigheten Institutet för språk och folkminnen, Isof. Det är positivt med en och samma myndighet som ska vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av minoritetspolitiken.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Bilaga

”Högre växel i minoritetspolitiken” (SOU 2020:27)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-08-06